

Ý NGHĨA VÀ GIÁ TRỊ CỦA CÁC CA KHÚC ÂM NHẠC CÁCH MẠNG VIỆT NAM TRONG THỜI KỲ KHÁNG CHIẾN CHỐNG PHÁP VỚI SINH VIÊN KHOA TIỂU HỌC – MẦM NON, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY BẮC

Trần Anh Đức
Trường Đại học Tây Bắc

Tóm tắt: Âm nhạc là một phần tất yếu trong đời sống tinh thần của con người. Nếu sinh viên Khoa Tiểu học – Mầm non, Trường Đại học Tây Bắc được học tập, được nghe các ca khúc thuộc dòng âm nhạc cách mạng, sẽ góp phần tăng thêm ý chí, niềm tin và nghị lực để chúng ta bảo vệ, giữ gìn và xây dựng đất nước. Đó chính là giá trị và ý nghĩa của các ca khúc cách mạng Việt Nam trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp.

Từ khóa: Giá trị, âm nhạc, cách mạng, chống Pháp.

1. MỞ ĐẦU

Từ khi thành lập Đảng ta ngày mùng 03 tháng 02 năm 1930, nhân dân ta đã có một Đảng chính thức là Đảng cầm quyền, Đảng đại diện cho nhân dân, dẫn dắt nhân dân ta đoàn kết đấu tranh chống lại thực dân, đế quốc. Trong công cuộc đấu tranh chống lại thực dân, đế quốc, đã có rất nhiều bài hát, bản nhạc được các nhạc sỹ sáng tác ra trong thời kỳ này, nhằm phục vụ phong trào cách mạng. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phong trào ca hát phục vụ đời sống tinh thần của đồng bào, chiến sỹ ta lại càng diễn ra mạnh mẽ, khí thế và sôi động. [...] Người thanh niên 22 tuổi Xuân Oanh, xuất thân từ một gia đình lao động nghèo khổ, yêu âm nhạc, cũng đi trong đoàn người ấy, vừa đi vừa nghĩ ra những câu hát, nghĩ được câu nào anh dạy luôn cho những người đi trong đoàn biểu tình cùng hát... Đặt chân tới Quảng trường Nhà hát Lớn Hà Nội, thì bài hát đã hoàn thành, đó là bài hát: “19 tháng 8”. Vũ Tự Lân; Nền Âm Nhạc Ra Đời Trong Cách Mạng; Báo Nhân Dân; 29.08.2006]. Bên cạnh đó, còn rất nhiều các ca khúc cách mạng cũng ra đời để phản ánh kịp thời khí thế và cổ vũ tinh thần yêu nước của nhân dân ta.

Cũng trong thời kỳ diễn ra ngày khởi nghĩa cướp chính quyền về tay nhân dân ta, 19 tháng 8 năm 1945, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Bác Hồ, đã có rất nhiều những văn nghệ sỹ, cho ra đời các tác phẩm âm nhạc nổi tiếng, để phục vụ cách mạng như: Cùng Nhau Đi Hồng Binh –

Đinh Nhu; Diệt Phát Xít – Du Kích Ca – Đỗ Nhuận; Tiến Quân Ca – Văn Cao..., các bài hát đó, đã kịp thời vang lên, cổ vũ tinh thần nhân dân ta đứng lên, trực tiếp cướp chính quyền từ tay thực dân phong kiến và thành lập nên Nhà nước ‘Việt nam Dân chủ Cộng hoà’, dưới sự lãnh đạo của Đảng ta. Đó là một phần đóng góp của âm nhạc cách mạng vào sự nghiệp đấu tranh giành lại chính quyền, trong đời sống tinh thần của nhân dân ta. Các ca khúc cách mạng đã thể hiện được vai trò, ý nghĩa, giá trị về âm nhạc cách mạng trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp.

Sau cách mạng tháng tám (19.08.1945) chỉ ba tuần lễ, những tưởng nhân dân ta sẽ được sống trong hoà bình và có được nền độc lập tự chủ, để Đảng lãnh đạo nhân dân ta xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc như biết bao dân tộc yêu chuộng hoà bình trên thế giới..., nhưng, không, thực dân Pháp đã bội ước..., ngày 23 tháng 09 năm 1945 thực dân pháp đã nổ súng tại Sài Gòn mở đầu cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam lần thứ 2. Trước tình hình đó Đảng ta đã họp khẩn và đưa ra những chủ trương mới. Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Hiệp ước Sơ bộ ngày 06 tháng 03 năm 1946 và ký Tạm ước 14 tháng 09 năm 1946 với mong muốn tháo gỡ dần những vướng mắc, tránh đổ máu và đem lại hoà bình, độc lập tự chủ cho dân tộc ta. Nhưng, không, giặc Pháp đã bội ước, bởi chúng quyết tâm cướp nước ta một lần nữa. Trước tình hình cam go đó, ngày 19 tháng 12 năm 1946 Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra lời kêu gọi toàn quốc

kháng chiến... Một lần nữa các ca khúc âm nhạc cách mạng lại có đối tượng và điều kiện ra đời, để đáp ứng và động viên ý chí chiến đấu và củng cố niềm tin của đồng bào, chiến sỹ và Đảng ta. Các ca khúc âm nhạc cách mạng đó, đã góp phần vào việc đánh đuổi đế quốc, thực dân, phong kiến và bè lũ tay sai của đế quốc Pháp.

Ở giai đoạn này, các nhạc sỹ đã cho ra đời các tác phẩm hay, sống mãi trong lòng nhân dân như các ca khúc: Ngày về – Trường chinh ca – Lô Giang (Nhạc sỹ Lương Ngọc Trác); Người Hà nội (Nhạc sỹ Nguyễn Đình Thi); Chiến sỹ sông Lô (Nhạc sỹ Nguyễn Đình Phúc); Lá xanh – Lên ngàn (Nhạc sỹ Hoàng Việt); Áo mùa đông – Du kích sông Thao – Chiến thắng Điện Biên (Nhạc sỹ Đỗ Nhuận); Làng tôi – Ca ngợi Hồ Chủ tịch – Sông Lô – Tiến Về Hà Nội (Nhạc sỹ Văn Cao)...

Với các ca khúc âm nhạc cách mạng có giá trị cao, mang tính bất hủ nêu trên, các tác phẩm đã mang lại những giá trị to lớn đối với việc cổ vũ, khích lệ, động viên tinh thần toàn dân ta đứng lên đánh Pháp và giành lại được độc lập hoà bình tự chủ, giúp cho miền Bắc xây dựng Nhà nước Việt Nam Chủ nghĩa xã hội.

Bên cạnh đó các ca khúc âm nhạc cách mạng trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp, còn có một ý nghĩa to lớn, đó là việc đã hình thành một dòng âm nhạc cách mạng Việt nam. Đồng thời các tác phẩm còn ghi lại dấu ấn, khoảnh khắc lịch sử hào hùng của dân tộc ta. Các ca khúc của dòng âm nhạc cách mạng trong thời kỳ này mỗi khi vang lên, lại giúp cho nhân dân ta không thể nào quên một thời kỳ anh dũng, hy sinh xương máu trong cuộc kháng chiến đánh đuổi thực dân Pháp và giành lại độc lập tự do cho dân tộc ta. Với một dấu mốc son đó là, vào chiều ngày mùng 07 tháng 05 năm 1954, một chiều hè lịch sử, tại cánh đồng Điện Biên Phủ, nhân dân ta đã giành thắng lợi vang dội trước thực dân Pháp tại cánh đồng Điện Biên.

Trở lại thực tế hiện nay, với đời sống đang có sự phát triển bùng nổ nền kinh tế thị trường, có định hướng chủ nghĩa xã hội của Đảng. Những người trẻ tuổi trong tầng lớp học sinh, sinh viên rất dễ bị sa ngã về tư tưởng, đường lối và đạo đức tác phong của một người công dân đất Việt. Bởi lẽ đó, chúng ta cần phải giáo dục tinh thần yêu nước cho những đối tượng này.

Trong các biện pháp giáo dục rất phong phú và đa dạng, thì giáo dục bằng nghệ thuật âm nhạc cũng là một con đường mang lại hiệu quả rất khả quan.

Để giáo dục lòng yêu nước cho mỗi sinh viên Trường Đại học Tây Bắc thì việc sinh viên được nghe qua băng, đĩa VCD/ DVD/ CD, hoặc xem các chương trình văn nghệ về các ca khúc cách mạng trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp, là rất cần thiết.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng của sinh viên với ca khúc cách mạng thời kỳ chống Pháp

Thời gian gần đây, việc các thầy cô chuyên ngành âm nhạc cũng mãi bận giảng dạy làm sao cho đúng, nguyên xi những yêu cầu của chương trình Chi tiết/ Đề cương học phần, một cách chuẩn mực. Do đó cũng chưa thực sự đưa được những sự sáng tạo vào việc dạy – học. Chẳng hạn như sử dụng cách lồng ghép, đưa các ca khúc cách mạng thời kỳ chống Pháp vào làm ví dụ, hát mẫu, dạy hát và tuyên truyền tinh thần cách mạng qua nội dung các tác phẩm âm nhạc đó.

Như đã đặt vấn đề trong phần mở đầu về việc, trong xã hội hiện nay, đang bùng nổ nền kinh tế thị trường trong thời kỳ quá độ đi lên chủ nghĩa xã hội của đất nước ta. Vấn đề này đã có những mặt tích cực là nâng cao đời sống vật chất, cơ sở hạ tầng của đất nước ta...

Nhưng, mặt trái của nó cũng đã bộc lộ một cách rõ ràng, rất đáng quan ngại về việc tăng lớp thanh thiếu niên, học sinh, sinh viên toàn quốc nói chung, sinh viên trường Đại học Tây Bắc nói riêng, đã rất xa rời với lịch sử văn hoá dân tộc Việt nam. Hiện tượng xa Đoàn, nhạt Đảng đang hiện hữu trong thực tế của xã hội ta hiện nay.

Vấn đề này là một thực trạng đáng lo ngại. Tác giả đã quan sát, phỏng vấn, điều tra với nhiều đối tượng sinh viên, Trường Đại học Tây Bắc, về một số các lĩnh vực xã hội học. Trong đó có vấn đề về việc kiểm tra kiến thức, kỹ năng mềm của sinh viên nhiều lớp đại học, tác giả nhận thấy kiến thức kỹ năng về xã hội học, trong đó đặc biệt là kiến thức về các ca khúc âm nhạc cách mạng thời kỳ chống Pháp, tinh thần yêu nước, ý thức tự tu dưỡng và rèn luyện

học tập và nghiên cứu chuyên ngành mình đang theo học còn rất nhiều mặt hạn chế...

Đồng nghĩa với việc các bạn trẻ ngày nay chưa sẵn sàng có khát vọng để trở thành một công dân Việt Nam đúng nghĩa. Bởi, nếu là người Việt Nam, thì chí ít cũng phải có những hiểu biết cơ bản về văn hoá Việt Nam. Trong đó có việc hiểu biết cơ bản về lĩnh vực nghệ thuật như: Âm nhạc cách mạng Việt Nam; Dân ca Quan họ Bắc Ninh; Ca Trù; Đờn ca Tài tử Nam Bộ; Nhã nhạc Cung đình Huế; hát Xoan Phú Thọ..., hay gần đây nhất là điệu múa “xoè Thái – Việt” đã được UNESCO công nhận là di sản văn hoá phi vật thể của thế giới, đại diện nhân loại; Hay tín ngưỡng đền Hùng - Phú Thọ, thờ 18 đời vua Hùng Vương của Nhà nước Văn Lang ra đời vào thế kỷ thứ VII trước công nguyên...

Bởi theo lý luận và nhân quan quốc tế cho rằng, bạn chỉ là người Việt Nam khi có đủ những hiểu biết cơ bản về truyền thống văn hoá, lịch sử dựng và giữ nước của Người Việt Nam.

Đến đây, chắc hẳn quý độc giả cũng đã suy nghĩ và sẽ rất quan ngại về việc, thế thì sẽ có bao nhiêu người dân Việt Nam đúng nghĩa là người công dân Việt Nam?

Ở Trường Đại học Tây Bắc chúng ta rất nhiều phần trăm các bạn sinh viên thiếu hụt những kỹ năng mềm..., như đã nêu ở các phần trên. Tác giả đã điều tra và có một thống kê tương đối chính xác, qua công tác điều tra, phỏng vấn sâu với đối tượng sinh viên các lớp ngành (GDTH và GDMN) mà tác giả đã, đang dạy các học phần Âm nhạc trong năm học 2022 – 2023. Qua điều tra, phải có từ 65% đến 85% sinh viên là người dân tộc thiểu số sinh sống trên vùng Tây Bắc, đến học tập tại trường Đại học Tây Bắc, trong khi đó kiến thức, kỹ năng mềm về sự hiểu biết cơ bản truyền thống lịch sử, văn hoá các dân tộc Việt Nam, âm nhạc, ca khúc cách mạng Việt Nam thời kỳ chống Pháp còn rất hạn chế.

Năm học 2022 – 2023 tác giả đã trực tiếp dạy các lớp đại học ngành Giáo dục tiểu học (GDTH) và các lớp ngành Giáo dục Mầm non (GDMN) thông qua việc dạy học các học phần âm nhạc và kết hợp điều tra, phỏng vấn sâu thì có từ khoảng 15% cho đến 35% các bạn sinh viên các lớp còn rất hạn chế về kiến thức kỹ năng mềm của lĩnh vực xã hội học, truyền

thống văn hoá Việt Nam, các ca khúc dòng âm nhạc cách thời chống Pháp và những nét đặc trưng cơ bản của văn hoá dân tộc thiểu số của chính bản thân mình.

* Các lớp tác giả lấy thông tin nghiên cứu, lượng kiến thức, kỹ năng cơ bản về các ca khúc âm nhạc cách mạng Việt nam thời kỳ chống Pháp. Đồng thời nghiên cứu về sự hiểu biết xã hội và truyền thống văn hoá cơ bản của một số dân tộc thiểu số vùng Tây Bắc. Nghiên cứu về truyền thống văn hoá phổ thông, cơ bản của Người Việt Nam.

a. Lớp K61 ĐHGDMN (A); Hệ: Chính quy, học tập học phần: Đàn Organ, học kỳ 1 năm học 2022 – 2023.

b. Lớp K61 ĐHGDMN (B); Hệ: Chính quy, học tập học phần: Đàn Organ, học kỳ 1 năm học 2022 – 2023.

c. Lớp K62 ĐHGDTH; Hệ: VLVH (TC-ĐH); học tập học phần: Âm nhạc, học kỳ 1 năm học 2022 – 2023.

d. Lớp K62 ĐHGDMN; Hệ: VLVH (TC-ĐH); học tập học phần: Âm nhạc 2, học kỳ 1 năm học 2022 – 2023.

e. Lớp K61 ĐHGDTH B; Hệ: Chính quy + K63 ĐHGDTH; Hệ: Liên thông, học tập học phần: LL&PPDH âm nhạc, học kỳ 2 năm học 2022 – 2023.

g. Lớp K62 ĐHGDMN (B); Hệ: Chính quy, học tập học phần: LL&PPGD âm nhạc, học kỳ 2 năm học 2022 – 2023.

h. Lớp K63 ĐHGDTH (B); Hệ: Chính quy, học tập học phần: Âm nhạc, học kỳ 2 năm học 2022 – 2023.

i. Lớp K63 ĐHGDTH (C); Hệ: Chính quy, học tập học phần: Âm nhạc, học kỳ 2 năm học 2022 – 2023.

Sau khi nghiên cứu và nắm vững những điểm đổi mới căn bản của 05 bộ sách giáo khoa dạy học âm nhạc, được dùng trong Nhà trường phổ thông hiện nay. Tác giả đã mạnh dạn đưa vào dạy thử nghiệm những sáng tạo mới về các ca khúc dòng âm nhạc cách mạng, thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, cho sinh viên các lớp ngành (GDMN) và sinh viên ngành (GDTH) như đã nêu trên.

Kết quả đạt được sau khi thử nghiệm qua việc dạy – học tác giả nhận thấy sinh viên các

lớp 02 ngành đào tạo nêu trên, rất thích thú và hào hứng khi được giảng viên trực tiếp sử dụng Đàn Organ đệm, trình tấu giai điệu bài hát, hát trích dẫn, hát trình diễn cho lớp nghe và học tập.

Với sáng tạo nêu trên, sinh viên các lớp học tập hứng thú, vui vẻ và việc tiếp thu nội dung kiến thức âm nhạc cùng với kiến thức, nội dung, ý nghĩa của dòng âm nhạc, ca khúc cách mạng thời kỳ kháng chiến chống Pháp, thật là có chất lượng và hiệu quả.

Tác giả có suy nghĩ đúng đắn rằng, mỗi giảng viên dạy học âm nhạc mà có được tâm huyết với nghề, yêu nghề, vì nghề dạy học, những giảng viên đó sẽ xứng đáng với đồng lương mà chính phủ đã chi trả cho mình.

Chính vì vậy, các giảng viên cần phải say sưa tìm tòi, nghiên cứu sáng tạo mới đưa vào bài giảng của mình sao cho thật hiệu quả và có chất lượng cao. Để khi nhận những đồng tiền lương chính đáng đó, dùng để sinh sống, tồn tại, làm việc và phát triển gia đình, đào tạo thế hệ kế cận tái sản xuất sức lao động của gia đình mình là những đồng tiền có giá trị cao.

Như vậy, sẽ mang một ý nghĩa với mục đích tiếp tục đóng góp một phần nhỏ bé của bản thân, gia đình mình và của dòng họ cho xã hội hiện tại cũng như tương lai.

2.2. Giải pháp và phương hướng

2.2.1. Giải pháp dạy các ca khúc thời kỳ chống Pháp cho sinh viên ngành Giáo dục tiểu học và ngành Giáo dục mầm non

Trong chương trình sách giáo khoa mới từ năm 2018, với chủ trương đổi mới cách dạy và làm mới 05 bộ sách giáo khoa dạy học từ lớp 01 đến lớp 12 mà chúng ta đang áp dụng.

Đây là một thuận lợi, một việc làm tích cực, có ý nghĩa đối với việc đổi mới nền giáo dục Việt Nam, trong đó có giáo dục âm nhạc phổ thông.

Cũng trong chủ trương đổi mới này, mỗi Nhà xuất bản là 1/ 5 bộ sách giáo khoa Âm nhạc dạy học từ lớp 01 đến lớp 12 có nhiều điểm mới.

Điểm mới thứ nhất, trước đây môn Âm nhạc phổ thông chỉ dạy học đến hết lớp 09 (Trung học cơ sở). Ngày nay 05 bộ sách giáo khoa được biên soạn mới, đã bổ sung thêm chương

trình dạy học Âm nhạc cho tất cả các lớp bậc Phổ thông Trung học (Cấp 3).

Điểm mới thứ hai, trong sách giáo khoa Âm nhạc mỗi lớp từ bậc Tiểu học cho đến các lớp bậc Trung học cơ sở và Trung học Phổ thông, mỗi cuốn sách giáo khoa Âm nhạc dạy cho các lớp, đều dành ra 30% cho giáo viên dạy học Âm nhạc, đưa vào dạy học các tác phẩm Âm nhạc địa phương gồm:

- Những sáng tác mới, những bài dân ca của các dân tộc sinh sống tại địa phương, các tác phẩm âm nhạc truyền thống về:

- Đội viên, Đoàn viên, các bài hát ca ngợi Đảng Cộng Sản Việt Nam, ca ngợi các vị lãnh tụ..., gọi chung là các ca khúc cách mạng.

Từ hai điểm đổi mới mang tính then chốt trong chương trình âm nhạc sách giáo khoa mới, dùng cho Nhà trường phổ thông hiện nay như đã nêu ở phần trên, mỗi giảng viên dạy học âm nhạc cho các lớp Đại học (GDTH), cần cập nhật kịp thời các nội dung đổi mới mang tính then chốt.

- Nội dung cập nhật thứ nhất: Mỗi giảng viên cần sưu tầm đầy đủ cả 05 Bộ sách giáo khoa Âm nhạc nói chung (Bậc tiểu học gọi tên sách là: Hát nhạc 1; Hát nhạc 2...). Các bộ sách cần sưu tầm đầy đủ từ lớp 01 cho đến lớp 12.

- Nội dung đổi mới thứ hai: Các giảng viên âm nhạc cần lưu ý việc mỗi cuốn sách giáo khoa Âm nhạc mới, từ lớp 01 cho đến lớp 12 trong Nhà trường phổ thông đều được dành cho một khoảng thời gian = 30% để các thầy cô giáo dục âm nhạc địa phương. Đây là một điều hết sức quý giá và mang tính chất động (linh hoạt) dành cho người dạy – học âm nhạc trong Nhà trường phổ thông hiện nay.

- Mục đích mỗi giảng viên cần phải sử dụng các bộ sách giáo khoa âm nhạc mới, dùng làm tài liệu nghiên cứu để hiểu rõ, nắm vững những đòi hỏi của sách giáo khoa dạy học âm nhạc (mới) đối với việc dạy và học của người giáo viên dạy học âm nhạc trường phổ thông và người học (học sinh phổ thông) âm nhạc sách giáo khoa mới từ lớp 01 đến lớp 12.

- Lý do người giảng viên dạy học âm nhạc cho các lớp Đại học (GDTH) phải nắm vững những yếu tố đổi mới đối với việc dạy – học âm nhạc trong Nhà trường phổ thông với mục tiêu cụ thể như:

- Dạy học âm nhạc cho sinh viên ngành (GDTH) đúng nội dung kiến thức định hướng trong sách giáo khoa (SGK) của các lớp từ lớp 01 đến lớp 05 trong Nhà trường tiểu học.

- Đây là việc làm bắt buộc theo yêu cầu “Chuẩn đầu ra” của Chương trình Chi tiết các học phần âm nhạc mới xây dựng phục vụ dạy – học cho sinh viên ngành (GDTH) và ngành (GDMN) từ năm 2023 – 2025 của Khoa Tiểu học – Mầm non, Trường Đại học Tây Bắc mới được Ban hành và đưa vào sử dụng.

Với những căn cứ khoa học nêu trên, tác giả mạnh dạn đưa ra một số ý tưởng về việc sưu tầm, lựa chọn các bài hát thuộc dòng âm nhạc cách mạng thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, để sử dụng và kết hợp một cách khoa học vào các bài dạy lý thuyết âm nhạc, cho sinh viên các lớp ngành (GDTH – GDMN).

Mục đích: Vừa học kiến thức âm nhạc và hình thành kỹ năng về lý thuyết âm nhạc cơ bản, trong đó mỗi sinh viên ngành (GDTH) lại được trang bị kiến thức, kỹ năng đúng đắn về nội dung và ý nghĩa của các tác phẩm âm nhạc ca khúc cách mạng Việt Nam trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp. Giúp mỗi sinh viên có được niềm tin vào Đảng, cách mạng và noi gương sáng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, để làm nền tảng cho tư tưởng và phương châm hành động của một người giáo viên trong tương lai.

Ý nghĩa: Trong thời kỳ hiện đại hoá, công nghiệp hoá, hay còn gọi là thời kỳ 4.0. Mỗi người trong xã hội ta hiện nay “thường” bị cuốn theo cái lợi về tiền bạc của nền kinh tế thị trường đang được Đảng ta áp dụng vào cuộc sống, trong thời kỳ quá độ đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội của đất nước ta.

Chính vì lý do đó mà chúng ta càng phải đưa giáo dục về tư tưởng, đạo đức, tác phong theo đúng những chủ chương, đường lối của Đảng ta đã và đang thực hiện cho tầng lớp học sinh, sinh viên và đội ngũ trí thức.

Vì vậy, việc lựa chọn các ca khúc âm nhạc cách mạng, thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, đưa vào trích dẫn, giảng giải rõ về mặt nội dung và ý nghĩa cách mạng to lớn của các tác phẩm âm nhạc ca khúc cách mạng trong thời đấu tranh giành chính quyền từ tay phát xít Nhật, đế quốc Pháp (Phát xít – đế quốc – thực

dân/ phong kiến) của Đảng ta cho sinh viên ngành (GDTH) thấm nhuần là một việc làm cần thiết trong thời đại ngày nay.

Vào học kỳ 2 (kỳ 3 - GDMN) của năm học 1/ 4 năm đại học ngành giáo dục tiểu học (GDTH - GDMN), các bạn sinh viên hai chuyên ngành nêu trên sẽ có dịp làm quen và học tập học phần: “Âm nhạc – Âm nhạc 1”. Trong các học phần này có rất nhiều bài trong ba chương của Giáo trình Âm nhạc 1 (Trần Anh Đức. Gtr lhn – ĐHTB. 2012) mà các giảng viên có thể đưa vào dạy các tác phẩm âm nhạc cách mạng thời kỳ kháng chiến chống Pháp, những chỗ thích hợp trong bài dạy và phân tích nội dung, ý nghĩa của tác phẩm cho sinh viên.

Học phần: “Lý luận và phương pháp dạy học âm nhạc” dạy cho sinh viên ngành GDTH (cũng đồng thời sử dụng các bài hát được lựa chọn đưa vào dạy đan xen kết hợp trong các bài ở học phần “Lý luận và phương pháp giáo dục âm nhạc” cho sinh viên các lớp ngành GDMN), là học phần thứ hai trong Chương trình dạy học âm nhạc cho sinh viên các lớp ngành GDTH sẽ được các bạn sinh viên đăng ký để học tập, từ kỳ thứ 5 theo chương trình (cũng đồng thời vận dụng vào dạy học phần Âm nhạc 1, cho sinh viên ngành GDMN những tác phẩm được lựa chọn dưới đây);

- Vận dụng và đưa vào giảng dạy một số bài hát cách mạng thời chống Pháp, cùng các học phần âm nhạc – GDTH (Âm nhạc 1 – GDMN). Giảng viên sẽ lựa chọn các bài phù hợp có thể đưa bài hát vào dạy kết hợp như:

- Bài 4. *Giọng điệu trưởng, trưởng hoà âm và cách thành lập giọng trưởng. Chương 1.* Giáo trình Âm nhạc 1; tr 16; (Trần Anh Đức. Gtr lhn. ĐHTB. 2012). Giảng viên có thể chọn bài hát: “Cùng nhau đi hồng binh – Đinh Nhu” được viết ở giọng son trưởng. Bài hát này đã được tác giả Vũ Tự Lân, viết trong nội dung bài báo [Nền âm nhạc ra đời trong cách mạng; Nhân dân; Thứ 3, ngày 29 tháng 8 năm 2006].

- Bài 3. *Điệu thứ, giọng la 7 âm tự nhiên. Chương 2.* (Giáo trình Âm nhạc 1; tr 48. Trần Anh Đức; Gtr lhn – ĐHTB. 2012). Giảng viên Âm nhạc có thể lựa chọn bài hát: “Tình đồng chí – lời thơ: Chính Hữu – Nhạc: Minh Quốc”. Tác giả Hà Tùng Long nhận định về nội dung

tác phẩm này trong nội dung bài báo [Giai điệu tự hào tái hiện lại 09 năm kháng chiến chống Pháp. Thứ 7, ngày 27 tháng 5 năm 2017. Dantri.com.vn. Tuy không phải là nhạc sỹ chuyên nghiệp nhưng tác giả Minh Quốc đã phổ nhạc rất thành công bài thơ nổi tiếng “Đồng chí” của nhà thơ Chính Hữu. Theo nhạc sỹ Doãn Nho, bài hát này chiếm một vị trí quan trọng trong lịch sử âm nhạc cách mạng Việt Nam, bởi đó là bài hát đầu tiên về người lính mang màu sắc trữ tình...].

Đối với các học phần: “*Lý luận và phương pháp dạy học âm nhạc*” giảng dạy cho các lớp ngành GDTH và học phần: “*Lý luận và phương pháp giáo dục âm nhạc*” giảng dạy trong các lớp ngành GDMN. Giảng viên Âm nhạc có thể lựa chọn bài hát: “Tiến quân ca” của nhạc sỹ Văn Cao đưa vào kết hợp giảng dạy trong nội dung: *Bài 6. Nghiên cứu, nắm vững bài hát. Phần C – Phương pháp dạy hát, dạy tập đọc nhạc cho học sinh tiểu học - Chương I. Những vấn đề chung. Bài 6 Trang 300. Giáo trình Âm nhạc và Phương pháp dạy học âm nhạc*. Các tác giả (Nguyễn Minh Toàn - Nguyễn Hoàng Thông – Nguyễn Đắc Quỳnh. Nxb GD. 1996).

Theo tác giả Nhạc sỹ Lê Văn Hoà: [Âm vang dòng nhạc cách mạng. Thứ 4, ngày 13 tháng 2 năm 2008. Nhandan.vn... Năm 1944 – 1945 Trước ngày tổng khởi nghĩa xuất hiện một chùm ca khúc cách mạng của nhạc sỹ Văn Cao trong đó có bài Tiến Quân Ca (nay là Quốc ca)...]. Giảng viên sử dụng đàn, rồi đệm đàn và hát mẫu, hát trình diễn chuẩn mực bài Quốc ca của nhạc sỹ Văn Cao, rồi phân tích nội dung một cách sâu sắc, giúp sinh viên ngành GDTH/ GDMN hiểu và nắm được nội dung/ ý nghĩa to lớn với những đóng góp của tác phẩm “Tiến Quân ca/ Quốc ca” của nhạc sỹ Văn Cao, cho phong trào cách mạng thời chống Pháp và cho đất nước ta ngày nay.

Bên cạnh đó, giảng viên có thể lựa chọn bài hát “Lên đàn” của nhạc sỹ Lưu Hữu Phước, Huỳnh Văn Tiêng, để đưa vào giảng dạy cho các lớp ngành GDMN; Chương V. CÁC HÌNH THỨC TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG ÂM NHẠC. Giáo trình. Phương pháp dạy học âm nhạc cho trẻ trước tuổi học, tr 50, tác giả (Ngô Nam. Gtr lnhb. ĐHSPTTU. 2007), dạy cho sinh viên các lớp Đại học Giáo dục Mầm non. Theo tác giả nhạc sỹ Nguyễn Quang Long: [Cháy mãi

ngọn lửa âm nhạc cách mạng. dientu@hanoimoi.com.vn. Đánh giá tác giả: Thứ 5, ngày 27 tháng 08 năm 2020... Từ đó cho tới năm 1945, chúng ta đón nhận thêm nhiều hành khúc bất hủ như Tiến Quân Ca của Văn Cao, Du Kích Ca của Đỗ Nhuận, Diệt Phát Xít của Nguyễn Đình Thi, Lên Đảng của hai tác giả Lưu Hữu Phước, Huỳnh Văn Tiêng...]. Giảng viên sử dụng đàn đệm nhạc, hát mẫu, hát trình diễn và giới thiệu về nội dung tác phẩm, sẽ giúp sinh viên các lớp mầm non hiểu và thấy được giá trị, ý nghĩa to lớn của các tác phẩm âm nhạc cách mạng trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp.

Bên cạnh các bài hát âm nhạc cách mạng nêu trên, giảng viên có thể lựa chọn tác phẩm: “Diệt Phát Xít” của nhạc sỹ Nguyễn Đình Thi, đưa vào giảng dạy trong nội dung *Chương IV. DẠY CÁC HOẠT ĐỘNG ÂM NHẠC. Giáo trình Dạy học âm nhạc cho trẻ trước tuổi học*. Dạy học (Tác giả: Ngô Nam, tr 50. Gtr lnhb. ĐHSPTTU – 2007) cho trẻ mẫu giáo lớn. Giảng viên giảng dạy cho sinh viên các lớp ngành mầm non. Theo tác giả Hoài Thương: [Những ca khúc ra đời trong Cách mạng Tháng Tám lay động cả dân tộc. Thứ 5 ngày 13 tháng 08 năm 2020. VOV.VN... Nghe những ca khúc ấy, giương như ai cũng có thể cảm nhận được không khí hào hùng, sục sôi khí thế cách mạng của toàn dân tộc 75 năm về trước. Những ca khúc như: Cùng nhau đi hồng binh – Đinh Nhu, Lên đảng và Tiếng gọi thanh niên – Lưu Hữu Phước, Du kích ca – Đỗ Nhuận, Phát cờ Nam tiến – Hoàng Văn Thái, Tiến quân ca, Chiến sỹ Việt Nam – Văn Cao, Diệt phát xít – Nguyễn Đình Thi, Đoàn vệ quốc quân – Phan Huỳnh Điểu, Mười chín tháng Tám – Xuân Oanh...], là những ca khúc cách mạng có giá trị cao về nghệ thuật và cổ vũ tinh thần cách mạng cho nhân dân ta, đối với các ca khúc, âm nhạc cách mạng thời chống Pháp. Giảng viên cần giảng dạy cho sinh viên các lớp đại học mầm non và giúp mỗi sinh viên nhận thức được đầy đủ giá trị nghệ thuật, ý nghĩa và nội dung, tinh thần của các ca khúc cách mạng thời chống Pháp. Bên cạnh đó còn giúp mỗi sinh viên hiểu được những giá trị đóng góp của các ca khúc

âm nhạc cách mạng đối với công cuộc giải phóng dân tộc của đất nước ta.

2.2.2. Kết quả và phương hướng

* Kết quả đạt được, tác giả đã trải qua những bước đã thực hiện, trình bày, phân tích số liệu với ước tính một cách tương đối. Thông qua đối tượng nghiên cứu và thể nghiệm trên thực tiễn là sinh viên và học viên các lớp: ĐHGĐTH; Hệ: Chính quy; ĐHGĐTH; Hệ: Liên thông; ĐHGĐTH; Hệ: VLVH; ĐHGĐMN; Hệ: Chính quy; ĐHGĐMN; Hệ: VLVH, với những lý luận đúc kết được, thông qua việc nghiên cứu các bài báo đã đăng trên các tạp chí có uy tín của quốc gia, tác giả đưa vào ý tưởng sáng tạo của mình, dùng vào việc giảng dạy với các học phần âm nhạc như đã trình bày cụ thể ở mục “2.2.1. Giải pháp dạy các ca khúc thời kỳ chống Pháp cho sinh viên ngành Giáo dục tiểu học và ngành Giáo dục mầm non” và đã đạt được kết quả khả quan. Từ kết quả qua việc mỗi sinh viên ở các lớp nêu trên rất hào hứng với việc được học tập các kiến thức, kỹ năng về âm nhạc, đồng thời lại được học tập, nghe, xem giảng viên đàn hát trực tiếp các ca khúc cách mạng thời chống Pháp.

Việc mỗi bạn sinh viên các lớp ĐHGĐTH/ ĐHGĐMN, được thưởng thức các tác phẩm âm nhạc cách mạng và được giảng viên giải thích giúp các bạn sinh viên hiểu về ý nghĩa, giá trị đóng góp của nội dung các tác phẩm, các tác giả, đối với phong trào cách mạng thời kỳ chống Pháp của nhân dân ta. Việc dạy – học này đã mang lại một ý nghĩa thiết thực đối với mỗi bạn sinh viên.

Từ ý tưởng sáng tạo và cũng là nhiệm vụ trong dạy học của bản thân, tác giả đã có một phần đóng góp vào việc giúp các bạn sinh viên ngành GDTH/ GDMN, Khoa Tiểu học – Mầm Non, Trường Đại học Tây Bắc được thấm nhuần tinh thần yêu nước.

Mặc dù trong thời buổi kinh tế thị trường, nhưng mỗi sinh viên sẽ có được nâng cao về ý thức và tư tưởng đạo đức, tác phong. Bên cạnh đó, thông qua việc được học tập các ca khúc âm nhạc cách mạng, các bạn sinh viên thuộc phạm vi hai chuyên ngành nêu trên, sẽ được giác ngộ tinh thần cách mạng, với khí thế hào hùng của Đảng và nhân dân ta thời kỳ chống Pháp.

* Phương hướng, sau khi đã thực hiện việc dạy – học các ca khúc, âm nhạc dòng nhạc cách mạng thời kỳ chống Pháp, và đã bước đầu đạt các kết quả, mang tính khả thi như tác giả đã trình bày ở các phần trên. Sẽ là một nguồn động lực tốt, giúp tác giả tiếp tục có sự say mê, hứng thú, tìm tòi, tự nghiên cứu, nhằm mục đích tu dưỡng, rèn luyện và không ngừng nâng cao ý thức tự học tự bồi dưỡng. Cũng xuất phát từ nguyên nhân và kết quả nêu trên, tác giả đã đưa các ý tưởng sáng tạo vào vận dụng linh hoạt trong việc dạy – học, nhằm nâng cao nhận thức cho sinh viên về tinh thần yêu nước.

Đồng thời không ngừng thực hiện những ý tưởng sáng tạo này vào vận dụng dạy – học âm nhạc cho sinh viên ngành GDTH/ GDMN. Bằng việc có sử dụng các tác phẩm âm nhạc, ca khúc cách mạng thời kỳ chống đế quốc Mỹ xâm lược và thời kỳ chống giặc ngoại xâm sau này của dân tộc ta cho sinh viên các lớp.

3. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

3.1. Kết luận

- Bằng sự kiên trì không ngừng nghỉ của tác giả trong việc tự học, tự bồi dưỡng nhằm mục đích nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ để dạy – học đạt chất lượng cao.

Đáp ứng yêu cầu chuẩn đầu ra và những đòi hỏi trong thực tiễn, của các Nhà trường Tiểu học, Trường Mầm non trong xã hội hiện nay.

Tác giả đã đưa ra được những ý tưởng sáng tạo đưa vào dạy – học kết hợp với các học phần âm nhạc của hai hệ đào tạo ĐHGĐTH/ ĐHGĐMN, Khoa Tiểu học – Mầm Non, Trường Đại học Tây Bắc.

Từ đó, giúp các sinh viên của hai chuyên ngành GDTH/ GDMN, được nâng cao nhận thức của mình về kiến thức âm nhạc, thông qua các ca khúc dòng âm nhạc cách mạng thời kỳ chống Pháp và nâng cao tinh thần yêu nước.

Các giá trị mang lại cho những sinh viên khi được học tập các ca khúc âm nhạc cách mạng thời kỳ chống Pháp, trong khi học tập các học phần âm nhạc thật có ý nghĩa và có giá trị đối với một người giáo viên trong tương lai.

3.2. Kiến nghị

- Với những đam mê không mệt mỏi, tác giả hy vọng có được những ý tưởng sáng tạo, đưa

vào phục vụ dạy – học âm nhạc, đem lại kết quả và chất lượng tốt cho sinh viên ngành GDTH/ GDMN.

- Rất mong các đồng nghiệp, các bạn sinh viên và lãnh đạo các cấp luôn ủng hộ tác giả trong việc thực hiện nhiệm vụ dạy – học âm nhạc của tác giả ngày càng tiến bộ, bắt nhịp kịp thời với những thay đổi và yêu cầu của nghề dạy học âm nhạc trong các Nhà trường mầm non, Trường tiểu học hiện nay.

4. TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Vũ Tự Lân (2006). *Nền âm nhạc ra đời trong cách mạng*. Nhân Dân, tháng 29/08/2006.

[2] Hà Tùng Long (2017). *Giai điệu tự hào tái hiện lại 09 năm kháng chiến chống Pháp*. Dantri.com.vn. Ngày 27/05/2017.

[3] Ngô Thị Nam (2007). *Phương pháp dạy học âm nhạc cho trẻ trước tuổi học*. (Giáo trình

lưu hành nội bộ Đại học Nghệ thuật Trung ương).

[4] LÊ Văn Hoà (2008). *Âm vang dòng nhạc cách mạng*. Nhandan.vn. Thứ 4, ngày 13 tháng 02 năm 2008.

[5] Nguyễn Quang Long (2020). *Cháy mãi ngọn lửa âm nhạc cách mạng*. dientu@hanoimoi.com.vn. Ngày 27 tháng 08 năm 2020.

[6] Hoài Hương VOV.VN. (2020). *Những ca khúc ra đời trong cách mạng Tháng 8 lay động cả dân tộc*. VOV.VN. Ngày 13 tháng 08 năm 2020.

[7] Trần Anh Đức (2012). *Âm nhạc 1*. (Giáo trình lưu hành nội bộ, Trường Đại học Tây Bắc).

[8] Nguyễn Minh Toàn, Nguyễn Hoàng Thông, Nguyễn Đắc Quỳnh, (1996). *Âm nhạc và Phương pháp dạy học âm nhạc*. Nxb Giáo dục.

MEANING AND VALUE OF VIETNAMESE REVOLUTIONARY SONGS DURING THE PERIOD OF RESISTANCE AGAINST FRENCH COLONIALISM FOR STUDENTS OF THE FACULTY OF PRIMARY EDUCATION - KINDERGARTEN, TAY BAC UNIVERSITY

Anh Duc Tran
Tay Bac university

Abstract: Music is an indispensable part of human spiritual life. If students of the Faculty of Primary Education - Kindergarten, Tay Bac University study and listen to revolutionary songs, it will contribute to increasing the will, faith and energy to protect, preserve and build the country. That is the value and meaning of Vietnamese revolutionary songs during the resistance against French colonialist

Keywords: Value, music, revolution, the resistance against French colonialism.

Ngày nhận bài: 5/7/2023
Ngày nhận đăng: 6/29/2023